

7. "Альтернативні джерела енергоресурсів". Аналітична записка <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/alternativni-dzherela-energoresursiv-v-ukrainskomu-prichornomoti>

8. Демченко Я. Урядовий портал. <https://www.kmu.gov.ua/news/vidbudovanyi-enerhetychnyi-sektor-ukrainy-stane-prykladom-vtilennia-tekhnologichnykh-innovatsii-iaroslav-demchenkov>

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ДП «ОХТИРСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»

*Барун М.В., доц., к.е.н., Сосновський С.Є., маг.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків,
Україна
Seregason@gmail.com*

Згідно з різними експертними оцінками, від 20 до 30% території України вже зачеплено війною – це мінування, лісові пожежі внаслідок загорянь після обстрілів, різного роду забруднення тощо. Не беруся стверджувати про абсолютну площу вигорілих лісів внаслідок бойових дій, але вона що найменше в десятки разів більша, а ніж за аналогічний період до війни. Загалом площа постраждалого від війни довкілля є однозначно більшою, ніж зона активних бойових дій. Та все ж найбільші руйнування екосистем спостерігаються саме вздовж лінії фронту.

Війна несе загрозу усім живим істотам. Усі вони так чи інакше страждають від її наслідків. Це може бути безпосередня шкода, наприклад, загибель чи травми внаслідок вибухів, розлякування через нетиповий шум, вимушена зміна міграційних параметрів чи зимових циклів тощо.

А також опосередковані наслідки війни:

- різноманітне забруднення середовища існування,
- белігеративна трансформація оселищтварин,
- цілковита їх втрата внаслідок вирубування,
- вигорання,
- переміщення військової техніки,
- дислокації військових підрозділів,
- нищення чи блокування екологічних коридорів тощо.

Обов'язково слід зважати також і на наслідки впливу війни на чисельність популяцій тварин і рослин: якщо втрати будуть компенсовані подальшим розмноженням, то загибель виду не загрожує, якщо ж ні – то втрата виду є цілком імовірною.

І загалі, все це залежить від тривалості і масштабу війни: чим довшою вона буде, тим більші шанси щось втратити.

На наш погляд, наразі ми не можемо втратити щось цілком, але стан популяцій рідкісних видів, безперечно, може погіршитися через війну. А в перспективі, якщо вони

вже були дуже рідкісні, це може призвести до цілковитого занепаду. Слід пам'ятати, що види в переважній більшості випадків втрачаються не через безпосереднє винищення особин, а через знищення їхніх оселищ.

Одну з найбільших небезпек для людей наразі становлять ліси в регіонах, де відбувалися чи досі тривають бойові дії, а також окуповані та звільнені області. Виявити й позначити всі подібні об'єкти доволі складно, крім того, ця інформація не буде оприлюднюватися у вільному доступі до завершення війни. Але вже сьогодні ми можемо говорити про близько 2-3 мільйони гектарів лісів, які зазнали чи зазнають впливу російської агресії.

Серед найбільше постраждалих регіонів: Чернігівщина – приблизно 400 тисяч гектарів, Сумщина – 290 тисяч, Луганщина – 200 тисяч, Київщина, Житомирщина та Харківщина – 120 -160 тисяч гектарів. Але, знову ж, ці цифри орієнтовні й не відображають реальну ситуацію [1].

Одною з головних задачею лісових господарств є відновлення лісу. Відтворення лісів здійснюється в максимально короткі строки для формування високопродуктивних та біологічно стійких деревостанів різного цільового призначення.

Кожне посаджене повинне дбайливо вирощене та збережене лісівниками дерево – це без перебільшення цінний вклад у зелену скарбницю України, дарунок майбутнім поколінням, справжня ціна якого визначається через десятки років. І вимірюватиметься вона не лише у грошовому еквіваленті, тому що ліс – це частина нашого життя, фактор який відчутно впливає на екологічний стан навколишнього середовища і на наше здоров'я.

Першочерговим за своєю значимістю й еквівалентністю залишається питання лісовідновлення, створення лісових насаджень, що перевищують зруби, покращення їх якісного складу і продуктивності.

Лісогосподарськими підприємствами управління є одним із основних завдань лісівників забезпечення розширеного відтворення лісів, тобто створення нових лісових насаджень.

Однак Державне підприємство «Охтирське лісове господарство» незважаючи на почату військової агресії з боку Російською Федерації виконують всі завдання по відновленню лісових насаджень.

Зокрема Солдатське лісництво яке знаходиться майже на кордоні з агресором на віддалі 6 км. Виконало весняну посадкову компанію. Було відтворено 22,2 га лісових культур та 51,1 га доповнення лісових культур. Та проведено підготовку ґрунту під посадку лісових культур на площі 10,1 га. І все це завдяки стійким, хоробрим працівникам та громадянам України.

На даний момент ДП «Охтирське лісове господарство» вже виконано всі заплановані зруби минулого року та частину вже цього року, що за площею становлять 48,1 га, також було здійснене лісорозведення на площі 2,5 га. Всього було висаджено 188 тис. штук сіянців, вирощених у власних розсадниках, з них: 179 тис. шт. – дуба звичайного, 6 тис. шт. – сосни звичайної, 1 тис. шт. – дуба червоного та 2 тис. шт. модрина європейської. Загалом створено 50,6 га лісових культур, 98% з них – дубові.

З метою запобігання пожеж, лісові культури хвойних порід створюються з кулісами листяних порід, а по периметру ділянки створюються мінералізовані смуги. Доповнення лісових культур проведено на площі 110 га.

На даний момент було створено плантацію новорічних ялинок площею 2 га, загалом це 8300 тис. саджанців сосни звичайної.

Таким чином жодний зруб не залишився без уваги лісівників і був заліснений вчасно. Попереду ще багато роботи, адже потрібно не лише посадити ліс, а ще й доглядати за ним: вчасно здійснити ручне прополювання лісових культур, а також не лише цьогорічних, провести механізований догляд, рубки догляду освітлення та прочищення та багато інших заходів.

Взагалом в наслідок воєнних дій, ДП«Охтирське лісове господарство» втратило знатно малу частину гектарів лісу яку вже поновили та засіяли новими деревами [2].

Допоки триватиме війна і будуть тривати активні бойові дії, немає змоги навіть оцінити наслідки завданої шкоди, не те щоб відновлювати втрачене. А без докладної фахової оцінки стану постраждалих екосистем їх аж ніяк не вдасться відновити до попереднього стану. Більше того, не всі зруйновані екосистеми були саме у природному стані: більшість із них – це напівприродні або ж окультурені чи аграрні ландшафти, які мали своє цільове призначення.

Якою б великою не була шкода безпосередньо від бойових дій, для природи важливіше, що відбуватиметься після війни або принаймні після гарячої фази.

Якщо країна опиниться у стані економічної стагнації, то природоохоронна діяльність майже точно буде не в пріоритеті. Після завершення війни у багатьох буде вогнепальна зброя. І в умовах, коли люди залишилися без житла та засобів для існування, навряд чи хтось надто прискіпливо стежитиме, щоб вони не полювали на косуль чи якихось інших тварин.

Але можуть бути й плюси. Перемога України у війні означатиме швидшу інтеграцію до європейської спільноти.

Як наслідок, ми будемо запроваджувати європейське природоохоронне законодавство. А ще за такого сценарію в Україну прийдуть гроші міжнародних фондів та активізуються міжнародні природоохоронні організації що допоможуть у відновленні нашої країни [3].

Література

1. Як війна впливає на екосистеми та чи зможе природа відновитися
URL:<https://shotam.info/viyna-ne-zakinchuietsia-na-linii-frontu-yak-boyovi-dii-vplyvaiut-na-ekosystemy-ta-chy-zmozhe-priroda-vidnovytysia-samostiyno/>.
2. ДП Охтирське лісове господарство - Відновлення лісу
URL:<https://www.ahles.in.ua/news/1127-2022-06-06-11-51-10.html>.
3. Скільки природа буде відновлюватися після війни
URL:<https://hromadske.ua/posts/kiyivske-polissya-zgorit-use-skilki-priroda-bude-vidnovlyuvatisya-pislya-vijni>.